

Για παιδιά που έχουν τελειώσει την Δ' Δημοτικού

ΧΑΡΟΥΜΕΝΕΣ ΔΙΑΚΟΠΕΣ

ΑΠΟ ΓΕΝΙΑ...
ΣΕ ΓΕΝΙΑ!

Ρ. Καρθαίου - Κ. Μάνου-Πασά

Αναθεωρημένη,
«νοσταλγική»
έκδοση

ΕΚΔΟΣΕΙΣ
ΠΑΤΑΚΗ

ΟΡΝΕΡΑΚΗΣ 84

ΡΕΝΑ ΚΑΡΘΑΙΟΥ
ΚΑΤΕΡΙΝΑ ΜΑΝΟΥ-ΠΑΣΣΑ

Χαρούμενες διακοπές

για παιδιά που έχουν τελειώσει
την Δ΄ Δημοτικού

Αναμορφωμένη έκδοση

Εικονογράφηση
ΣΠΥΡΟΣ ΟΡΝΕΡΑΚΗΣ – ΑΝΤΑ ΓΑΝΩΣΗ
ΤΕΤΗ ΣΩΛΟΥ

ΕΚΔΟΣΕΙΣ
ΠΑΤΑΚΗ

Θέση υπογραφής δικαιούχου δικαιωμάτων πνευματικής ιδιοκτησίας
εφόσον αυτή προβλέπεται από τη σύμβαση

Το παρόν έργο πνευματικής ιδιοκτησίας προστατεύεται κατά τις διατάξεις της ελληνικής νομοθεσίας (Ν. 2121/1993 όπως έχει τροποποιηθεί και ισχύει σήμερα) και τις διεθνείς συμβάσεις περί πνευματικής ιδιοκτησίας. Απαγορεύεται απολύτως άνευ γραπτής αδείας του εκδότη η κατά οποιονδήποτε τρόπο ή μέσο (ηλεκτρονικό, μηχανικό ή άλλο) αντιγραφή, φωτοανατύπωση και εν γένει αναπαραγωγή, εκμίσθωση ή δανεισμός, μετάφραση, διασκευή, αναμετάδοση στο κοινό σε οποιαδήποτε μορφή και η εν γένει εκμετάλλευση του συνόλου ή μέρους του έργου.

Εκδόσεις Πατάκη – Βιβλία για παιδιά και για νέους – Για τις διακοπές

Σειρά: Χαρούμενες διακοπές

Ρένα Καρθαίου, Κατερίνα Μάνου-Πασσά, *Χαρούμενες διακοπές για παιδιά που έχουν τελειώσει την Δ΄ Δημοτικού*

Εξώφυλλο: Σπύρος Ορνεράκης

Εικονογράφηση: Σπύρος Ορνεράκης, Άντα Γανώση, Τέτη Σώλου

Καλλιτεχνική επιμέλεια, DTP: Τέτη Σώλου

Στην πέμπτη έκδοση η Βασιλική Νίκα επιμελήθηκε παιδαγωγικά όλο το βιβλίο και συνέγραψε μερικές νέες σελίδες, που αντικατέστησαν κάποιες παλιές.

Αρχική κριτική παιδαγωγική ανάγνωση: Σπυρίδων Δαματόπουλος

Διορθώσεις: Αντωνία Κιλεσσοπούλου

Copyright © Σ. Πατάκης ΑΕΕΔΕ (Εκδόσεις Πατάκη), Μάριος Λάκων-Στελλάκης και Κατερίνα Μάνου-Πασσά, 1984

Copyright © για την εικονογράφηση Σ. Πατάκης ΑΕΕΔΕ (Εκδόσεις Πατάκη), 1984

Πρώτη έκδοση από τις Εκδόσεις Πατάκη, Αθήνα, 1984

Ακολούθησαν οι αναμορφωμένες εκδόσεις Απριλίου 1999, Απριλίου 2005, Μαΐου 2007

Πέμπτη έκδοση, αναμορφωμένη, Αθήνα, Μάιος 2022

KET Δ376 ΚΕΠ 242/22 ISBN 978-618-07-0014-5

ΠΑΝΑΓΗ ΤΣΑΛΔΑΡΗ (ΠΡΩΗΝ ΠΕΙΡΑΙΩΣ) 38, 104 37 ΑΘΗΝΑ,

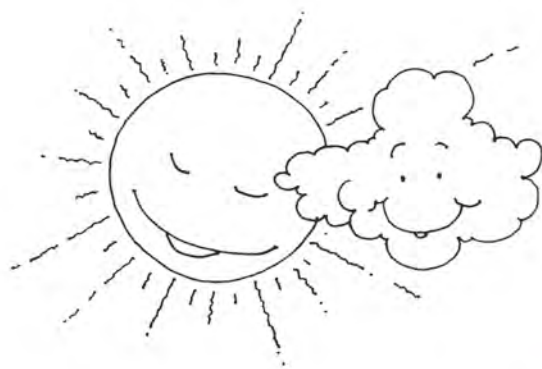
ΤΗΛ.: 210.36.50.000, 801.100.2665, 210.52.05.600, ΦΑΞ: 210.36.50.069

ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΔΙΑΘΕΣΗ: ΕΜΜ. ΜΠΕΝΑΚΗ 16, 106 78 ΑΘΗΝΑ, ΤΗΛ.: 210.38.31.078

ΥΠΟΚ/ΜΑ: ΚΟΥΡΥΤΣΑΣ (ΤΕΡΜΑ ΠΟΝΤΟΥ – ΠΕΡΙΟΧΗ Β΄ ΚΤΕΟ), 57009 ΚΑΛΟΧΩΡΙ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ, Τ.Θ. 1213,

ΤΗΛ.: 2310.70.63.54, 2310.70.67.15, 2310.75.51.75, ΦΑΞ: 2310.70.63.55

Web site: <http://www.patakis.gr> • e-mail: info@patakis.gr, sales@patakis.gr

Σαν πρόλογος

Μικροί μας φίλοι,

Το βιβλίο αυτό το γράψαμε για εσάς, για να σας κρατάει συντροφιά όταν, κουρασμένοι από το παιχνίδι, θα βρίσκετε καταφύγιο στον ίσκιο του σπιτιού σας.

Διαβάζετε κάθε μέρα από λίγο. Θα δείτε πως η διασκέδαση μπορεί να παιχνιδίζει μέσα στις σελίδες ενός βιβλίου με γνώσεις. Ξεκουραστείτε κρατώντας το στο χέρι. Χωρίς κόπο αλλά και με κέφι θα φρεσκάρετε και θα συγκρατήσετε ό,τι μάθατε τον χειμώνα στο σχολείο.

Καλό καλοκαίρι,

Ρένα Καρθαίου

Κατερίνα Μάνου-Πασσά

Αγαπητοί γονείς,

Οι περισσότεροι από εσάς ξέρετε ότι οι πρώτες Χαρούμενες διακοπές κυκλοφόρησαν πριν πολλά χρόνια και αγαπήθηκαν από εκατοντάδες χιλιάδες παιδιά!

Ίσως κάποια από αυτά τα παιδιά, που πέρασαν τις διακοπές τους με τα βιβλία της σειράς Χαρούμενες διακοπές, τώρα να έχουν τα δικά τους παιδιά και γι' αυτό να κρατούν το βιβλίο στα χέρια τους.

Εμείς πιστεύουμε ακράδαντα ότι τα καλά βιβλία δε γερνούν ποτέ. Το μόνο που χρειάζονται είναι φροντίδα και αγάπη, για να ζήσουν ακόμη περισσότερα χρόνια. Ό,τι ακριβώς χρειάζονται και οι άνθρωποι.

Έτσι, ξαναείδαμε με αγάπη όλη την ύλη, αλλάξαμε ό,τι έπρεπε να αλλάξει, κρατήσαμε όλα εκείνα που έπρεπε να κρατηθούν και σας παραδίδουμε ένα βιβλίο που συνεχίζει την παράδοση των βιβλίων για τις διακοπές με ένα αεράκι ανανέωσης.

Στις σελίδες του θα βρείτε όχι μόνο ύλη από τα βιβλία του σχολείου αλλά και γενικού ενδιαφέροντος, αφού πια όλοι γνωρίζουμε ότι τα παιδιά σήμερα έχουν στη διάθεσή τους πολλές πηγές αναζήτησης υλικού για μάθηση.

Και επειδή η μεγαλύτερη και (μεταξύ μας) η πιο εύκολα προσπελάσιμη πηγή είστε εσείς οι γονείς, ευχόμαστε να το απολαύσετε όσο εμείς απολαύσαμε την ανανέωση αυτής της σειράς.

Ευχόμαστε σε μικρούς και μεγάλους αληθινά χαρούμενες διακοπές, συντροφιά με αγαπημένους ανθρώπους και με αυτό το βιβλίο.

Βασιλική Νίκα

Τέτη Σώλου

Θα βρεις σε τούτο το βιβλίο
χαρά και γνώση, γνώση και χαρά.
Όπως στη ζωή μας παν ζευγάρι
τ' αστεία με τα σοβαρά.

Ρ. Καρθαίου

Σε όσες σελίδες δεις ... αστεράκια (★★★) σημαίνει ότι
είναι λίγο δύσκολες και ίσως χρειαστείς βοήθεια!

Η γραμματική του Κοντοπαραμυθά

Ο Κοντοπαραμυθάς είναι ένας ανθρωπάκος τόσοσ δα, που χώνεται παντού και όλο λέει και λέει και λέει. Τι λέει; Μα παραμύθια βέβαια. Κάτι παραμυθάκια τόσα δα, σαν το μπόι του. Ο ίδιος τα λέει «παραμύθια μια μπουκίτσα».

Σ' αυτό το βιβλίο ο Κοντοπαραμυθάς μάς λέει παραμύθια μια μπουκίτσα για τη γραμματική. Παίρνει, δηλαδή, θέματα από τη γραμματική και τα σερβίρει για παραμύθια δικά του.

Κόκκινη κλωστή δεμένη,
στην ανέμη τυλιγμένη.
Βόηθα, σκούντα να γυρίσει,
η γραμματική ν' αρχίσει.
Καλησπέρα της αφεντιάς σας,
ξεβουλώστε και τα αυτιά σας.

Και ξαφνικά ο Κοντοπαραμυθάς βάζει τις φωνές: «**Κα-λη-σπέ-ρα, κα-λη-μέ-ρα, γου-δο-χέ-ρι, θυ-γα-τέ-ρα**».

— Ξέρετε τι κάνω τώρα; μας ρώτησε. Σπάω τις λέξεις σε συλλαβές. Είδατε δύναμη που την έχω;

Ύστερα έκανε μια στροφή και εξαφανίστηκε για ένα λεπτό. Σε λίγο ξαναγύρισε κουβαλώντας μια ταχυδρομική τσάντα πιο μεγάλη κι απ' το μπόι του. Και τι αστείος που ήταν με το ταχυδρομικό καπέλο που του έφτανε ως τ' αυτιά!

— Είμαι ο ταχυδρόμος! φώναξε. Σας φέρνω τα γράμματα της κυρα-Γραμματικής.

Άνοιξε την τσάντα του, χώθηκε ολόκληρος μέσα και άρχισε να βγάζει τα γράμματα. Εμείς διαβάσαμε:

έ-να

Ένα σύμφωνο ανάμεσα σε δύο φωνήεντα συλλαβίζεται με το **δεύτερο** φωνήεν.

Ελ-λά-δα

Τα δύο ίδια σύμφωνα στον συλλαβισμό **χωρίζου-νε** πάντα.

α-**στ**-υ-φύ-λα-κας

Δύο σύμφωνα ανάμεσα σε δύο φωνήεντα συλλαβίζονται με το δεύτερο φωνήεν αν υπάρχει λέξη ελληνική που ν' αρχίζει από αυτά τα δύο σύμφωνα (**στ**άση, **στ**όχος). Αν δεν υπάρχει, χωρίζουνε (δά**φ-ν**η, βα**θ-μ**ός).

ά-**στ**ρο

Τρία σύμφωνα ανάμεσα σε δύο φωνήεντα συλλαβίζονται με το δεύτερο φωνήεν αν υπάρχει ελληνική λέξη που ν' αρχίζει από τα τρία αυτά σύμφωνα (ά-**στ**ρο **στ**ρώνω) ή τουλάχιστον από τα δύο πρώτα (σφυ-ρί-**χ**τρα **χ**τίζω).

άν-θρω-πος

Αν δεν αρχίζει ελληνική λέξη από τα δύο ή τρία αυτά σύμφωνα, τότε συλλαβίζεται το πρώτο με το πρώτο φωνήεν και τα δύο επόμενα με το δεύτερο φωνήεν.

Και μια ευκολία

Αν από τα δύο ή τα τρία ανόμοια σύμφωνα το πρώτο είναι **λ** ή **ρ**,
χωρίζουνε πάντοτε.

άλ-σος, άρ-θρο

Τα ζευγάρια

(δίψηφα, δίφθογγοι, συνδυασμοί) δε χωρίζουν ποτέ. **Αί-θου-σα, μπου-μπού-κι, αη-δό-νι, πιά-νω, αυ-λή, εύ-κο-λος.**

Ξαναγράψε τις παροιμίες, αφού πρώτα τις χωρίσεις σε συλλαβές.

1. Στου κουφού την πόρτα όσο θέλεις βρόντα.

---

2. Κάλλιο πέντε και στο χέρι παρά δέκα και καρτέρι.

---

3. Όποιος βιάζεται σκοντάφτει.

Πρώτα βρες, σ' αυτές τις τρελές λέξεις, τα μαθήματα που κάνεις στο σχολείο κι ύστερα χώρισέ τα σε συλλαβές. (Πρόσεξε! Κρύβουν κάποιο μυστικό στον τρόπο που τα διαβάζουμε.)

	Ποιο μάθημα είναι;	Χώρισέ το σε συλλαβές
ΑΣΣΩΛΓ	.....	.....
ΑΚΙΤΑΜΗΘΑΜ	.....	.....
ΑΙΡΟΤΣΙ	.....	.....
ΑΚΙΤΥΕΚΣΗΡΘ	.....	.....
ΗΚΙΤΣΑΝΜΥΓ	.....	.....
ΗΚΙΣΥΟΜ	.....	.....

Παίζω με τις συλλαβές

Πάρε από την πρώτη λέξη την πρώτη συλλαβή. Από τη δεύτερη λέξη τη δεύτερη συλλαβή και από την τρίτη λέξη την τελευταία συλλαβή. Θα βρεις δύο ελληνικά βουνά.

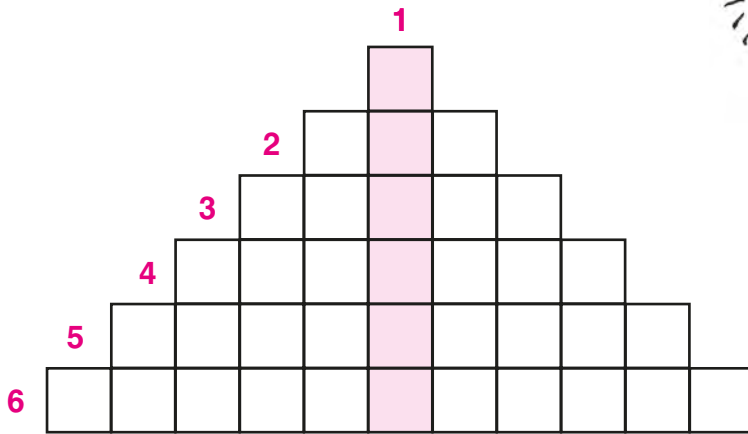
Πέτρος
Παντελής
Έλλη

Όμηρος
κολύμπι
κάμπος

Ο Κοντοπαραμυθάς έκρυψε μέσα στα σακούλια του τέσσερις λέξεις που έρχονται και ξανάρχονται κάθε χρόνο. Μπορείς να τις βρεις; Ανήκουν σ' ένα σύνολο. Σε ποιο;

Πυραμίδα

Κάθετα

1. Εποχή του έτους.

Οριζόντια

2. $2:2 = \dots\dots$ (με γράμματα).

3. Λέμε το αρσενικό παιδί.

4. Τη λέμε και κάμπο.

5. Βασιλιάς της Περσίας. Ήταν γιος του Ξέρξη (στη γενική).

6. Αυτό που είναι πολύ σημαντικό.

Αυτό το ήξερες!

- Η Γη λέγεται και «Γαλάζιος Πλανήτης».
- Ο Ερμής είναι ο πλανήτης που κάνει την πιο γρήγορη περιστροφή γύρω από τον Ήλιο.
- Η Αφροδίτη είναι ελάχιστα μικρότερος πλανήτης από τη Γη και περιστρέφεται με αντίθετη φορά από τη Γη.
- Ο Ερμής είναι ο πιο κοντινός πλανήτης στον Ήλιο.
- Ο Άρης έχει δύο μικροσκοπικούς δορυφόρους: τον Δείμο και τον Φόβο.

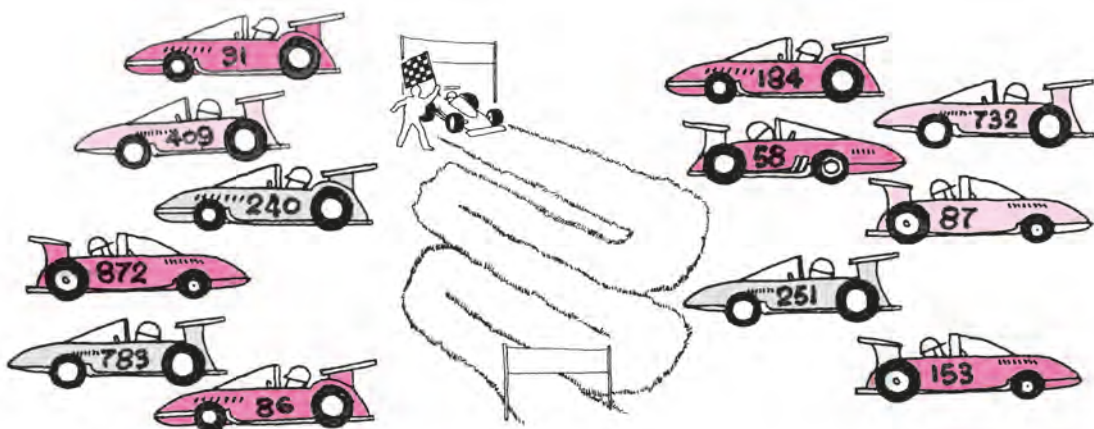
Ζυγοί και μονοί αριθμοί

Ο Γιάννης και ο Νίκος έχουν 12 αυτοκινητάκια. Θέλουν να τα βάλουν στον αυτοκινητόδρομο και να κάνουν αγώνες. Στα αυτοκινητάκια τους λοιπόν βάζουν αριθμούς. Ο Γιάννης παίρνει αυτά που έχουν ζυγό αριθμό. Ο Νίκος παίρνει τα αυτοκινητάκια που έχουν μόνο αριθμό. Μπορείς να ξεχωρίσεις ποια αυτοκινητάκια ανήκουν στον Γιάννη και ποια στον Νίκο;

Μην ξεχνάς:

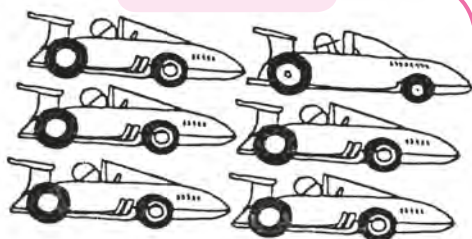
Ζυγοί = Οι ακέραιοι αριθμοί που το τελευταίο τους ψηφίο είναι 0, 2, 4, 6, 8.

Μονοί = Οι ακέραιοι αριθμοί που το τελευταίο τους ψηφίο είναι 1, 3, 5, 7, 9.

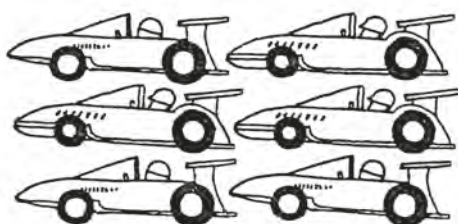

Να παρκάρεις τα αυτοκινητάκια με τη σειρά των αριθμών, δηλαδή από το μικρότερο στο μεγαλύτερο.

Γιάννης

Νίκος

ΣΤΑΥΡΟΛΕΞΟ

1. Στη γη του... εγκαταστάθηκαν οι Βοιωτοί. Σήμερα λέγεται Βοιωτία.
2. Γιος του Δία και της Λητώς, θεός της μουσικής και της μαντικής.
3. Αδερφή του Δία, προστάτευε την οικογενειακή ζωή.
4. Έτσι ονομάστηκαν οι παλιοί κάτοικοι της Σπάρτης που αναγκάστηκαν να καλλιεργούν τη γη.
5. Πατρίδα του Οδυσσέα.
6. Έγιναν οι παλιοί κάτοικοι σε διάφορα μέρη της Πελοποννήσου όταν έχασαν τις περιουσίες τους.
7. Ελαιοδοχείο με στενό στόμιο και κάθετη λαβή.
8. Η μετακίνηση αυτή του τελευταίου ελληνικού φύλου ονομάστηκε κάθοδος των...
9. Γιος του Δία και της Ήρας, θεός του πολέμου.
10. Στο έργο του αυτό ο Όμηρος μιλάει για τους αγώνες των Ελλήνων και την κατάληψη της Τροίας.
11. Γιος του Δία και της Ήρας, θεός της φωτιάς.
12. Τραγουδούσαν στις γιορτές και στα πανηγύρια.
13. Σύζυγος του Δία, προστάτευε τον γάμο.
14. Μεγάλο κλειστό αγγείο με δύο κάθετα χερούλια.
15. Οι Δωριείς με αρχηγούς αυτούς κυρίευσαν, ογδόντα χρόνια μετά τα τρωικά, την Πελοπόννησο.
16. Πατέρας των θεών και των ανθρώπων. Σύμβολό του ήταν ο κεραυνός.
17. Αγγελιαφόρος των θεών.
18. Θεά της γυναικείας ομορφιάς.
19. Έχει ως θέμα της τις περιπέτειες του Οδυσσέα.
20. Οι Έλληνες από αυτούς πήραν το αλφάβητο.
21. Έτρωγαν οι θεοί του Ολύμπου.

Α

Τ

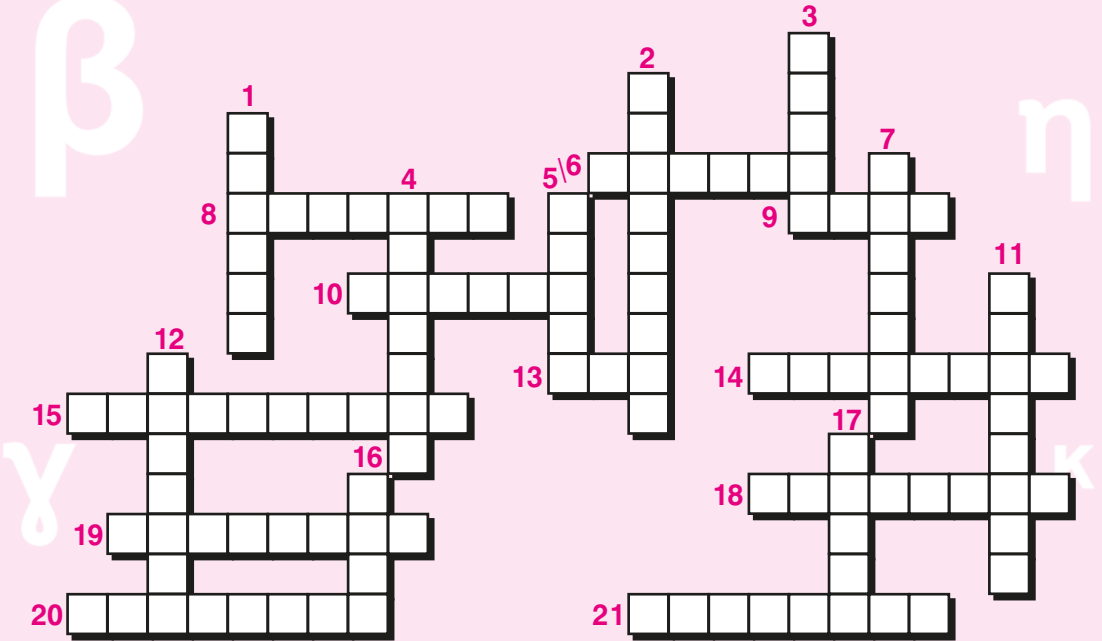
Ο

Α

Β

η

Υ

κ

σ

Ζ

Δεκαδικό ανάπτυγμα

$$14.635 = (1 \cdot 10.000) + (4 \cdot 1.000) + (6 \cdot 100) + (3 \cdot 10) + (5 \cdot 1)$$

Δούλεψε όπως στο παράδειγμα.

$$17.635 = \dots\dots\dots$$

$$53.834 = \dots\dots\dots$$

Προβλήματα

1. Θέλουμε να περιφράξουμε ένα ορθογώνιο οικόπεδο με συρματοπλέγμα. Το οικόπεδο έχει μήκος 25 μ. και πλάτος 18 μ. Πόσο συρματοπλέγμα θα χρειαστούμε;
Πόσο θα μας κοστίσει, αν το συρματοπλέγμα κοστίζει 4 € το μέτρο;

.....
.....

2. Το σπίτι μας έχει επιφάνεια 90 τ.μ. Θέλουμε να το επεκτείνουμε χτίζοντας ένα δωμάτιο με πλάτος 3 μ. και μήκος 4 μ. Πόσα τετραγωνικά μέτρα θα γίνει το σπίτι μας;

.....
.....

Ο Κοντοπαραμυθάς
μάς φέρνει πάλι τα νέα
της κυρα-Γραμματικής.
Δουλειά! Όχι αστεία.

Η τελεία . σημαίνει «Αλτ, στάσου επιτόπου».

το κόμμα , σημαίνει «Άνθρωπε, μη βιάζεσαι, στάσου λίγο και ξεκουράσου».

Ερωτηματικό ; μπαίνει όταν ρωτάς.
Παράδειγμα: Θέλεις νερό; Πού πήγες;

Θαυμαστικό ! μπαίνει για να δείξει θαυμασμό, χαρά, λύπη, πόνο, φόβο, διαταγή.

Παύλα – μπαίνει στην αρχή του διαλόγου, όταν αλλάζει το πρόσωπο που μιλάει.

Αποσιωπητικά ... είναι τρεις τελείες που βάζουμε αντί για λέξεις, όταν κάτι προτιμάμε να μην το πούμε, όταν θέλουμε να το αποσιωπήσουμε.

Παρένθεση ( ) Μέσα σε παρένθεση κλείνουμε μια λέξη ή μια φράση που εξηγεί ή συμπληρώνει τα λεγόμενα.

Εισαγωγικά « » Μέσα σε εισαγωγικά κλείνουμε τα λόγια κάποιου, όπως ακριβώς τα είπε. Παράδειγμα: Ο Ρήγας είπε: «Καλύτερα μιας ώρας ελεύθερη ζωή».

ΧΑΡΟΥΜΕΝΕΣ ΔΙΑΚΟΠΕΣ

Επιτέλους! Τα σχολεία έκλεισαν, το καλοκαίρι είναι εδώ και οι διακοπές άρχισαν.

Χαρούμενες διακοπές σημαίνει ξεκούραση, μπάνια, περίπατοι στη φύση, παρέες...

Σημαίνει όμως και ήσυχα μεσημέρια παρέα με ένα βιβλίο που έχει απ' όλα: σπαζοκεφαλιές, ιστορίες, παιχνίδια, σταυρόλεξα, μαθηματικά! Με άλλα λόγια, μια ευκαιρία για επανάληψη με τον πιο ευχάριστο τρόπο όσων μάθαμε τον χειμώνα!

Τα βιβλία της σειράς «Χαρούμενες Διακοπές» αναμορφώθηκαν και προσαρμόστηκαν για να κρατήσουν συντροφιά στα παιδιά που θέλουν να παίξουν επαναλαμβάνοντας την ύλη του σχολείου, αλλά και να επεκτείνουν τις γνώσεις τους.

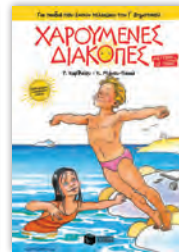
Για παιδιά
προσχολικής ηλικίας

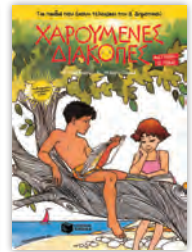
Α' Δημοτικού

Β' Δημοτικού

Γ' Δημοτικού

Δ' Δημοτικού

ISBN 978-618-07-0014-5

9 786180 700145